

generale lessen, in 't vervolg, zal van ieder Konst of weetenschap, particulier werden gehandelt.

Wat een goet Goud, of Zilver-Smidt, behoort te verstaan.



Eze beyde behoorden te zyn, eerst en voor al goede Teikeners, alzo dit alleen is den basus, of voet, van alle Meganica Konsten, dit fundament mankeerende, zal nooit een volkoomen Goud- of Zilver-Smidt kunnen werden gebouwt, daarom is 't ten hoogste noodig, dat alle die eenige van gemelde Konsten, willen leeren, haar alvorens (na vermoogen) in de Teiken-konst oeffenen, want dat niet konnende, zal men noit kunnen leeren, Dreiven, Graveeren, (het zy Signet, of Plaat) Etsen, Boetsen; en dat meer is, geen goede Teikeninge tot een eenig stuk werks kunnen ordineeren, veel min de daar toe vereiste Patroonen zelfs maaken, ja zelfs niet in staat zyn, om over een van deeze te kunnen oordeelen, of 't wel, of qualyk gemaakt is, en bygevolg ook niet, over een heel stuk werks, daar dikwils, verscheyden van deze Konsten, aan werden vertoont.

Hier zal myn licht werden te gemoet gevoerd,



voerd, dat men in deeze, en ook wel in andere Landen, zo veel soorten van Goudt en Zilver-Smeeden heeft, dat men zig maar tot een van dien willende begeeven, de Teiken-Konst juist zo noodig niet en is.

Hier op antwoorde ik, dat de noit volpresen Teiken-Konst, voor alle menschen nut en dienstig is, en wel byzonder, voor die geene, welke geneegen zyn om eenig deel van 't Goud of Zilver-Smeeden te leeren, of zo den Leerling, ooit in gemaakt Goud, of Silverwerk, denkt te Negocieren, om reeden voornoemt.

De Jongeling dan Teikenen verstaande, leerd gemaklyk, Dryven, Graveeren, Boetseren, Emaljeren, Etsen; zoo hy iets van deze Konsten bemind, of nodig acht, en heeft ten minsten van deeze alle eenig conscept, schoon hy die niet handadig verstaat, om zig, in het maaken van eenige ordinansie, daar van te kunnen bedienen, en zyn werk op te cieren, na order. Dus een ordinansie machtigh zynde, vind men ordinaar wel Meesters dieze können volgen, zo kan men zyn eygen conscepten, met die van andere brave Meesters des ouden, en nieuwen tydts, te zaamen voegen, en gedurig nieuw vatsoen van werken voortbrengen. Hier uyt ontstaan de moodes gemerkt, dat 'er niets nieuws onder de Zon is.

Voorts moet een Goud of Zilver-Smidt,
A 2 en alle

en alle Negocianten, in die beminde Metaalen, nootzakelyk, des zelfs innerlyke ge-
hialtens, of waarde wel kennen, dat niet
zynde; veroorzaakt (voor Kooper, of ver-
koop) groote schaade.

Deze werd ontdekt, op verscheide ma-
nieren, het gereedste, en min kostbaarste
proberen geschiet van beide, by toets
(maar van Zilver,) ook by steek, dog deeze
beide manieren gaan na de gis, en kan al-
toos werden teengesproken; (waar van
op zyn plaats, breeder zal werden gehan-
delt) daerom heeft de tyd, en Ervarent-
heidt, een zekerder (en tot nog toe onwe-
dersprekelyke) weg, tot proberen geopent.
Maar; hier moeten die schoone lichaamen,
door 't vier (zo koud als heet) werden
geloutert, en van alle andere metaalen,
werden afgescheiden, dat niets, (of ten
minsten zeer weinig) by haar blyft; Als
dat geen het welk by ons de naam; van
Goud, of Zilver draagt. Hier toe wert meer-
der tyd, moeiten en kosten vereist, nevens
veele daar toe behoorende Instrumenten,
welker bescheivinge op zyn plaats volgt.

Dan diende ook verstaan, hoe men Zil-
ver met Goudt dekt, het zy tot cieraadt,
of dat men Zilver voor Goud (op 't oog)
wil doen deurgaan, (het welk in deeze
Weerelt wel van Koper geschiet) en wert
voorts breeder geleert.

Nog dient geweeten, hoe dit opgelegd
masker,

masker, aftelichten, en 't Goud en Zilver weer tot zig zelfs te brengen. En veele andere dingen; dog om kortheyds wil, zal ik dit afbreeken, en de verhandelinge, van een ieder beginnen.

Van Toetsen zo wel Goud, Zilver als andere metaalen.

HEt toetsen geschiet in 't generaal, door vryven of streiken, aan een Expressie daar toe gesleepen, en gepoleiste teen, die men daarom de naam van Toets-Steen geeft. Men neemt dat Goud, Zilver, of Koper, waar van men de waarde begeert te weeten. Is 't eenig gesmolten stuk, (dat niet grooter moet zyn als dat het wel in een hand kan werden geregeert) slaat met een hamer op een Ambelt, daar een soort van een Punt aan, daar gy uw verbeeld het zelve best te zullen kunnen streiken, welke Punt niet dicker en breder zal zyn, als uwe Toets-Naalden, vylt die op 't end heel schoon, op dat gy door eenige daar aan zynde vuilgheid, of wit-kooken, geen valse streck krygt, en alzo geabuzeert werdt, dewyl 't kennelyk is dat vulligheit, slechter, en wit-kooken, aan Zilver, of sterk kleuren aan 't Goud, een beeter streck doet geven, als die Metaalen inderdaat zyn, doch de eervaarendheid heeft myn geleerd, dat het wit-kooken, meer op 't Zilver als 't kleu-